

Industry meets Science, Trondheim 22 September 2020

Hva må til for at Norge skal lykkes med land- og havvind?

John Olav Giæver Tande, Sjefforsker SINTEF Energi AS

Norge er en energinasjon

- Vindkraft på land er den billigste formen for ny kraft mange steder i Norge
- Havvind (teknologi og tjenester) er Norges største eksportnæring innen fornybar sektoren. I 2030 kan markedet være tidoblet og norsk eksport utgjøre 50 milliarder NOK
- Norsk industri er verdensledende
- Stort naturgitt vindenergipotensiale til lands og til havs
- Høyt konfliktnivå ved flere anlegg på land

Tre råd for bærekraftig utbygging av vindkraft i Norge

<https://youtu.be/wL6P8rd4BM0>

VERDEN TRENGER
MER ENERGI

Hva er en FME?

- FME = Forskningscenter for miljøvennlig energi
- En stor og viktig satsing innenfor energiforskning.
- Opprettet av Forskningsrådet i 2008.
- FME-ordningen skal
  - Øke innovasjon og verdiskaping
  - Bidra til å redusere klimagassutslipp, mer effektiv bruk av energi og større produksjon av fornybar energi.
  - Fremme utvikling av forskningsmiljøer som ligger i den internasjonale forskningsfronten.
  - Synliggjøre resultatene fra forskningen og bidra til en kunnskapsbasert debatt om miljøvennlig energi.
- Tidsbegrenset: 3+5 år
- Søker og vertskap må være en godkjent forskningsorganisasjon
- Finansieres av Forskningsrådet (50%) og partnerne i senteret
- Senteret skal utføre langsiktig forskning som gir økt innovasjonsevne og verdiskaping.

Forskningscentre for miljøvennlig energi

**BIO4
FUELS**

MØZEEES
Mobility Zero Emission Energy Systems

SUSOLTECH
The Norwegian Research Centre for Sustainable Solar Cell Technology

NTRANS
Norwegian Centre for Energy Transition Strategies

CINELDI
Centre for intelligent electricity distribution
- to empower the future Smart Grid

NCCS
NORWEGIAN CCS RESEARCH CENTRE
Industry-driven innovation for fast-track CCS deployment

HighEFF
Centre for an Energy Efficient and Competitive Industry for the Future

HydroCen

ZEN
Research Centre on
ZERO EMISSION
NEIGHBOURHOODS
IN SMART CITIES

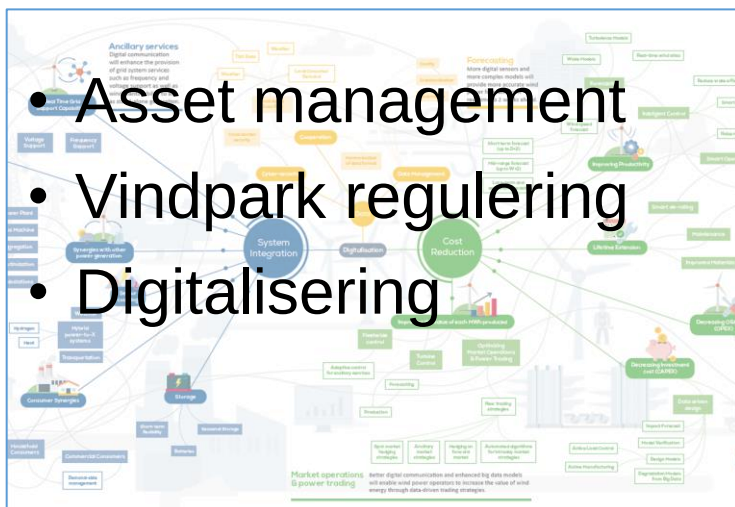
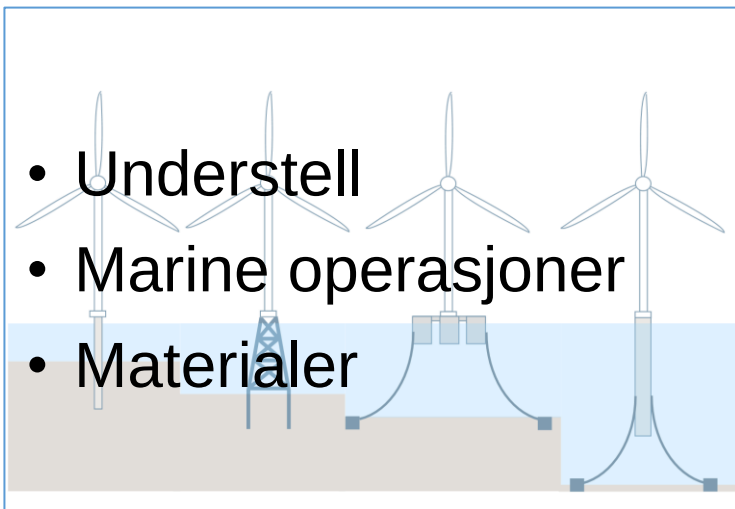
Include

Vindkraft FME

- Utlysning på [Forskningsrådet](#)
- Hovedinnsatsen skal rettes mot havvind, men senteret skal også dekke forskning på landbasert vindenergi. [Energi21-strategien](#) gir viktige føringer.
- Innenfor havvind skal forskningen være rettet mot eksportrettet virksomhet og leverandørindustri og ha fokus på kostnadsreduksjoner
- Samfunnsaksept og miljøpåvirkninger er aktuelle forskningstemaer for landbasert vindenergi. Andre viktige forskningsutfordringer innenfor landbasert vindenergi er løsninger som bidrar til økt effektivitet og reduserte utbyggingskostnader.
- Budsjett: 30 MNOK/år hvorav 15 MNOK/år fra Forskningsrådet.
- Brukerfinansiering må utgjøre minst 7.5 MNOK/år (cash eller in-kind)
- Søknadsfrist: 11 November. Svar før jul. Oppstart senest 1 juli 2021.

Forskningsutfordringer

**Kobling mot
øvrige sentre**

NTRANS

CINELDI

BLUES

Brukerengasjement

- FME skal være til nytte for brukerpartnerne og samfunnet generelt
- Engasjement og innspill fra brukerpartnerne vil være førende for innretning av FME både i søknadsfase og i gjennomføringen
- Langsiktigheten og størrelsen gir strategisk effekt og virkning
- Brukerpartnerne vil ha flertall i styret av senteret
- Brukerpartnerne kan delta med egen forskningsinnsats (in-kind) og/eller cash. Aktivt samarbeid og engasjement gir økt utbytte.
- Det er mulighet for å bygge aktivitet rundt FMEen på områder der dette er viktig. Eksempelvis kan partnere gjennom bruk av innovasjonsprosjekter, ta innovasjoner og ideer videre mot markedet.

Forskning er viktig

NOWITECH

Established by
the Research Council
of Norway

2009-2017

<https://www.youtube.com/watch?v=MtonNUTK0X0>

www.nowitech.no

Investering i forskning lønner seg

Hva viser effektstudien av 48 prosjekter?

16 mrd. kr i realisert økonomisk effekt i Norge (2008-2017)

- Økt verdi/gevinst, reduserte kostnader. Reduserte eller utsatte investeringer.
- Realiserte investeringer i ny industriell virksomhet.
- Dokumentert for 9 av de 48 utvalgte casene.

100 mrd. kr identifisert økonomisk fremtidig potensial

- Identifisert og beregnet for 12 av 48 case (Norge, Europa), nåverdi.

Ja, energiforskning lønner seg:

- 4 mrd. kr bevilget av Forskningsrådet til ca. 670 prosjekter (2008-2017).
- Realisert økonomisk effekt på **4 ganger** bevilgningene.

Impello Management © 2018

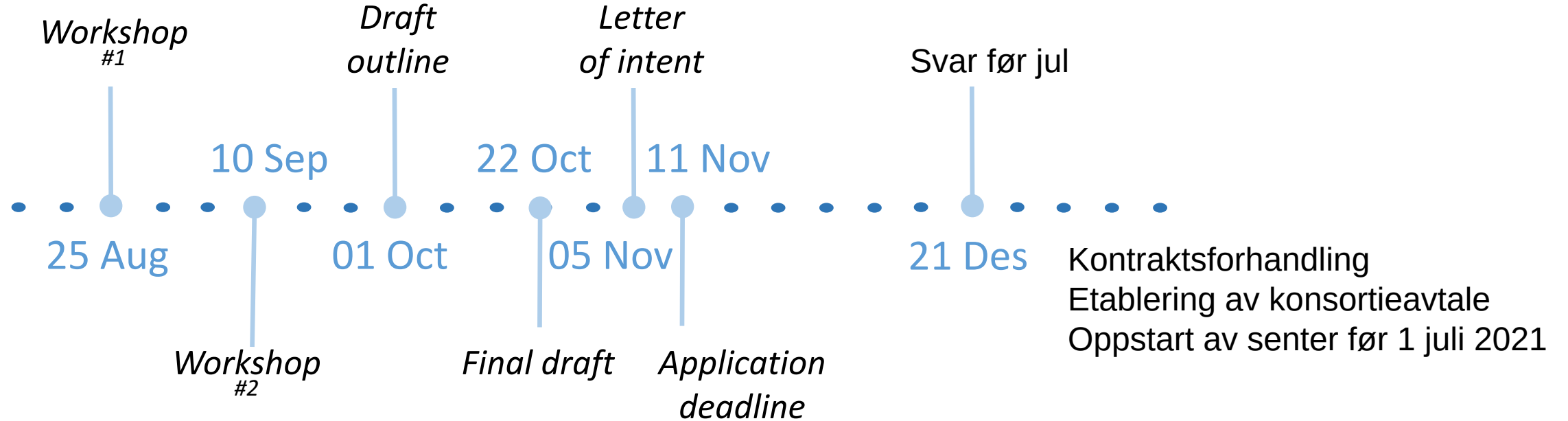

Vårt kundeløfte

- God prosjektgjennomføring og økonomistyring
- Aktiv og god dialog
- Godt HMS-arbeid
- Høy faglig kvalitet og integritet
- Vi ivaretar kundens intellektuelle rettigheter og behov for konfidensialitet

Tidslinje

Vårt fortrinn er kunnskapsbasert

Vi må satse på
utdanning, forskning og
innovasjon for å lykkes

Internationally outstanding together

Industry

NTNU

SINTEF

—— 70 år ——
1950-2020

Teknologi for et bedre samfunn